

תת"ע (אשדוד) 2552-04-10 - מדינת ישראל נ' שושן אורן שושן אורן

תת"ע (אשדוד) 2552-04-10 - מדינת ישראל נ' שושן אורן שושן אורן שושן אשדוד

תת"ע (אשדוד) 2552-04-10

מדינת ישראל

נגד

שושן אורן שושן אורן

בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לתעבורה באשדוד

[19.01.2025]

כבוד השופטת חופית עדן נבו-אבקסיס

החלטה

רקע עובדתי:

1. בפניי בקשה לביטול פסק דין, אשר ניתן בהעדר המבקש וזאת מכוח סעיף 130(ח)(לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ)).
2. המבקש הורשע, בהיעדרו, בביצוע עבירה מיום 27.01.2010 בסמוך לשעה 17:45 בגין עבירה של נהיגת רכב בדרך עירונית המסומנת בתמרור ב-20 (אשר לימים שונה לתמרור 426) במהירות של 96 קמ"ש העולה על מהירות של 60 קמ"ש הרשומה בתמרור, בניגוד לתקנה 54(א), לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "התקנות"), סמל עבירה 6543, זאת לאחר שביום 14.04.2010 אישור המסירה חזר בציון "לא נדרש".
3. בגזר הדין שניתן בהיעדר המבקש, נגזרו עליו העונשים הבאים:
א. עליו קנס בסך 1,000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו, לתשלום בתוך 90 ימים.
ב. פסילת רישיון בפועל לתקופה של 3 חודשים. הפסילה תחת ביום מתן גזר הדין והמבקש נדרש להפקיד את רישיון נהיגתו במזכירות בית המשפט.
- ג. פסילה על תנאי 6 חודשים למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירה בה הורשע ו/או עבירת תוספת ראשונה ו/או עבירת תוספת שניה לפקודת התעבורה.
4. בקשה לביטול פסק הדין, אשר ניתן בהיעדר המבקש הוגשה אך ביום 01.12.2024. טענות הצדדים:
5. ב"כ המבקש טוען, כי המבקש היה מודע למועד הדין, נכח בבית המשפט, הגיע להסדר טיעון בכתב מול התביעה הכולל רכיבי ענישה של פסילה על תנאי וקנס בלבד ובסיום "הלך לו לדרכו מבלי שהתייצב בפני השופט, אשר ישב בדין".
6. לטענתו, מבירור שערך המבקש התגלה כי הנ"ל נשפט בהיעדרו ביום 25.10.2010, וזאת מבלי שזומן לדין ביום זה. על כן, לטענתו, קיימת סיבה מוצדקת לאי התייצבותו.

7. עוד טוען ב"כ המבקש כי לנוכח האשמת הנאשם בתיק אחר ומשהחל בהליכים לחידוש רישיונו נדהם לגלות, כי קיימת הגבלה על רישיון נהיגתו לנוכח קיומה של פסילה בגין פסק דין שניתן בהיעדר המבקש, נשוא בקשה זו. לטענת ב"כ המשיב, לאחר ברור שערך עולה כי המבקש נשפט בהיעדרו ביום 25.10.2010, כאשר הדיון המקורי נקבע ליום 03.10.2010.
8. זאת ועוד, לטענת ב"כ המבקש, לא היה מקום לשפוט את המבקש בהיעדרו ולא ברור לו מדוע ההסדר אליו הגיע עם התביעה לא קיבלו ביטוי בפסק דינו של בית המשפט. לטענת ב"כ המבקש, הותרת פסק הדין על כנו עשויה להוביל לעיוות דין, מאחר והוטל על המבקש עונש חמור מההסדר שנערך בין המבקש לבין התביעה, העונש חורג ממתחם הענישה. לטענתו היה על בית המשפט להפעיל את הסמכות הנתונה לו בסעיף 128 סיפא ל לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ"); ולחילופין היה על בית המשפט להוציא צו הבאה.
9. המבקש טוען כי מצבו האישי מצדיק היעדרות לבקשה, שכן רישיון הנהיגה של המבקש משמש את כלל ביתו וללא רישיונו יאבד את פרנסתו.
10. המשיבה מתנגדת נחרצות לבקשה. לטענתה, המבקש זומן כדן והפנתה לאישור מסירה מיום 14.04.2010, אשר חזר בציון "לא נדרש". לתמיכה בטענה זו צירפה המשיבה אישור מסירה לפיו המבקש זומן לדיון בעניינו כדן.
11. בהתייחס לטענה כי נערך הסדר טיעון בכתב בין המבקש לבין המשיבה, טוענת המשיבה כי אין כל ביסוס לטענותיו המפורטות בסעיפים 3 ו-4 לבקשתו. כמו כן, המבקש לא צירף כל אסמכתא המעידה על קיומו של הסכם ולטענת המשיבה המדובר בטענות בעלמא.
12. עוד טוענת המשיבה, כי המבקש זנח את בקשתו ורק עתה הוגשה הבקשה, "לא ברור מדוע לא פעל מאז ועד היום?"
13. המשיבה טוענת, כי המבקש קפא על שמריו, לא הגיש בקשה לביטול פסק דין במועד והעובדה כי המבקש לא הגיש בקשה לביטול פסק דין במועד אין בה בכדי להביא לעיוות דין וכי אין למבקש להלין, אלא על עצמו. כמו כן, טוענת המשיבה כי העונשים שהוטלו על המבקש מצויים במתחם הענישה לעבירה מסוג זה וכי לא נגרם ל עיוות דין.
14. המשיבה טוענת, כי מדובר בפס"ד חלוט והפנתה לתמיכה בטענותיה לסעיף 130(ח) לחסד"פ.
דיון והכרעה:
15. לאחר שעיינתי בנימוקי הבקשה ובתגובת המשיבה הגעתי לכלל מסקנה, כי דין הבקשה לביטול פסק הדין, אשר ניתן בהיעדר המבקש, להידחות.
- המסגרת הנורמטיבית:
16. סעיף 240 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982, קובע, כדלקמן:

"בעבירות לפי פקודת התעבורה, או לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970, שלא גרמו לתאונת דרכים שבה נחבל אדם חבלה של ממש, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס או בעבירות לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת קבע, יחולו סדרי דין אלה:

... (א)2 נאשם שהוזמן ולא התייצב בבית המשפט בתחילת המשפט או בהמשכו, יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום, זולת אם התייצב סניגור מטעמו... (א)3 בית המשפט רשאי לדון נאשם לפי הוראות פסקה (2), שלא בפניו, אם הוא סבור שלא יהיה בשפיטתו על דרך זו משום עיוות דין לנאשם ובלבד שלא יטיל עליו עונש מאסר.

(ב) על פסק דין מרשיע שניתן לפי סעיף קטן (א), יחולו הוראות סעיף 130(ח) ו-(ט).

17. סעיף זה, מאפשר לשפוט אדם בהיעדרו, כאשר עסקין בכתב אישום כפי בענייניו ונקבעה חזקה לפיה, זומן ולא התייצב במועד יראה בו בית המשפט כמי שמודה בכל העובדות שנטענו לגביו ובית המשפט רשאי לשפוטו בהיעדרו.

18. המסגרת הנורמטיבית לדיון בבקשת ביטול פסק דין אשר ניתן בהעדר המבקש מופיעה בסעיף 130(ח)(לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, אשר קובע שני תנאים, בהתקיים אחד מהם רשאי בית המשפט להורות על ביטול פסק דין שניתן בהעדר, כדלהלן:

האחד, קיומה של סיבה מוצדקת לאי התייצבות המבקש לדיון. השני, אם ייגרם למבקש עיוות דין במידה ולא יינתן לו יומו בבית המשפט.

ראו בהקשר זה, רע"פ 5011/24 אליה בן יהוד נגד מדינת ישראל (2024), ע"פ 1318/07 אלטורי נגד מדינת ישראל (2007) וכן ע"פ 4808/08 מדינת ישראל נגד שרון מנחם (2009).

19. ראו גם רע"פ 9142/01 סוריא איטליא נגד מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 793 (2003), שם, נקבע:

"יוצא שאם עלול להיגרם למבקש עיוות דין עקב נעילת שערו של בית-המשפט בפניו, בית-המשפט ייעתר לבקשתו לביטול פסק דין גם אם אי התייצבות נבעה מרשלנות גרידא. אולם, אם לא קיים חשש כאמור, נדרשת סיבה מוצדקת להיעדרות, ואם אין בידי המבקש סיבה כאמור, ידחה בית-המשפט את בקשתו..."

20. החוק קובע באופן נהיר, כי בקשה לביטול פסק דין שניתן בהיעדר תוגש בתוך 30 ימים מהמועד בו הומצא למבקש פסק הדין, אשר ניתן בעניינו. ואולם רשאי בית המשפט לדון בבקשה שהוגשה לאחר נועד זה, אם הבקשה הוגשה בהסכמת תובע. בענייניו, המשיבה מתנגדת נחרצות.

21. במקרה דנן, עיון בתיק בית המשפט מלמד כי עוד ביום 14.11.2010 נשלח פסק הדין, ובכלל זה, הודעה על קנס והודעה על הפסילה לכתובתו של המבקש, רחוב בנימיני אהרו 3 בתל אביב- יפו, אישור המסירה חזר בצינו, כהאי לישנא: "בהיעדרו מסרתי את הכתב לבן/בת משפחתו/ה הגר/ה עמו/ה והנראה/ת שמלאו לו/ה 18", מופיע על גביו כי מועד המסירה ביום 22.11.2010 וחתומה הגב' "קרן" (אפנה לאישור מסירה מספר: 80-00815531-843). ממועד זה ועד להגשת הבקשה חלפו למצער, 14 שנים, המדובר בשהיו ניכר, אשר די בו כדי להצדיק את דחיית הבקשה.
22. בהתאם לכללים, אשר נקבעו בפסיקה היה על המבקש לתמוך טענותיו בתצהיר, ואולם הלה לא עשה כן, אלא הגיש בקשה בה טענה בעלמא לפיה הגיע להסדר טיעון עם התביעה מבלי שציין פרטים, אשר יש בהם כדי לאשש טענתו וכן מבלי שפורטו נימוקים מספיקים שיש בהם כדי להצדיק את קבלת הבקשה. החובה לתמוך בקשה הכוללת טענות עובדתיות, כבעניינינו, בתצהיר ערוך כדן, עוגנה- לא אחת- בפסיקה. בהקשר זה אפנה רע"פ 9142/01 איטליא נגד מדינת ישראל המוזכר לעיל, רע"פ 2474/118 עו"ד יואל גולדברג נגד מדינת ישראל (2018), רע"פ 1771/19 ליאור עבדי נגד מדינת ישראל (2019).
23. חרף העובדה, שלא צורף תצהיר לבקשת המבקש, נדרשתי, אף למעלה מן הצורך, ובחנתי את טענות המבקש לגופם של דברים.
24. המבקש טוען, כי התייצב לדיון במועד והגיע להסדר טיעון אל מול התביעה, אשר כלל רכיבים של פסילה על תנאי וקנס. אני סבורה כי היה על המבקש להתחקות אחר גורל ההליך ולתור אחר פסק הדין שניתן בעניינו ולא לקפוא על שמריו, באפס מעשה. הרי אף לדבריו, במסגרת ההסדר אליו הגיע עם התביעה הוטל רכיב ענישתי בדמות קנס, מדוע לא תר אחר פסק הדין? ולו לשם תשלום הקנס. זאת ועוד, המבקש לא צירף אסמכתא כלשהי המעידה על נוכחותו בבית המשפט ולחלופין מסמך כלשהו התומך בטענתו, אלא שב"כ המבקש אף ציין בבקשתו כי אין בידיו אסמכתא לכך.
25. באשר לטענת המבקש כי מעולם לא קיבל את פסק הדין ומשכך לא עלה בידו הצורך להגיש בקשה לביטול פסק הדין שניתן בהיעדרו, זאת בסמוך למועד הדיון אעיר, כי היה על המבקש- לכל הפחות- לפנות לדואר ישראל ולהעלות טענותיו בדבר אי קבלת דבר הדואר אני סבורה, כי הימנעות המבקש מערוך בירור ראשוני עומד לו לרועץ. בהקשר זה אפנה לעפ"ת 10086-11-21 גאווי נגד מדינת ישראל, שם, נקבע כהאי לישנא: "אין חולק כי המערער לא נקף אצבע ולא פנה לברר בדואר ישראל את הנסיבות של אי מסירת הדוחות לטענתו. הימנעותו על המערער לקיים בירור ראשוני, יש בה כדי לפעול לחובתו ולחובת גרסתו כי הדוחות לא נמסרו לידי. הטענה כי אישור המסירה חסר פרטים, אין בה כדי לכפר על המחדל של המערער ומשמעויותיו". (ההדגשות אינן במקור ח.נ.א.)
26. כמו כן, לאחר שבית המשפט בחן את טענת ב"כ המבקש הוברר כי פסק הדין נשלח לכתובת המבקש, כפי שצינתי בסעיף 16 לעיל ובת משפחתו, הגב' קרן אף חתמה על קבלת המסמך. הדבר מהווה מסירה כדן ודי בכך כדי להצדיק את דחיית הבקשה.
27. אף לטעמי, זכותו של המבקש ליומו בבית המשפט איננה אבסולוטית (בהקשר זה אפנה לרע"פ 3910/11 סימון ספיאשוילי נגד מ"י (2011)).
28. אני סבורה, כי אין למבקש להלין, אלא על עצמו, שכן מקום בו המבקש קיבל זימון לדיון ואף אם טענתו בדבר התייצבותו לדיון במועדו נכונה, טענה שלא קיבלתי, שומה עליו כי יתור אחר גזר הדין ולו על מנת לשלם את סכום הקנס ואף כדי לוודא שלא נפלה טעות בשוגג, שכן פסק הדין ניתן- לדבריו- בהיעדרו ולאחר שחתם על טופס הסדר טיעון.

29. אני סבורה כי אין בנמצא חשש ו/או ראיה כלשהי המפריכה את חזקת התקינות המנהלית, ואני קובעת כי לא הייתה סיבה מוצדקת, אשר מנעה מהמבקש להתייצב לדיון במועדו, ככל ונערך הסדר הרי היה עליו לתור אחר פסק הדין ולו כדי לוודא שלא נפלה בו טעות וכן לצורך תשלום הקנס, באמצעות שובר, כפי הנדרש לתשלום קנס בשנת 2010.
30. למעלה מן הצורך יוער, כי כבר ביום 13.03.2011 שולם הקנס בדואר ישראל.
31. באשר לעילה של עיוות דין אני סבורה כי אף עילה זו איננה מתקיימת במקרה דנן, שכן המבקש לא טען לגופם של דברים ולא כפר בביצוע העבירה. כמן כן, העונש שהוטל על המבקש, פסילה בת 3 חודשים, פסילה על תנאי 6 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך 1,000 ₪, הינו סביר בנסיבות העניין ובהתחשב ברף ההפרזה, ולפיכך אני סבורה כי טענה זו איננה מצדיקה ביטול פסק דין שניתן בהיעדר. בשם לב, לעובדה כי המבקש נדון עובר לתיקון פקודת התעבורה וכי בשנת 2010 עבירה בה הורשע המבקש סווגה כהזמנה לדיון.
32. בהקשר זה, אפנה לרע"פ 8427/17 מדינת ישראל נגד סאלם (2018), שם, נקבע כי בעל דין הטוען לקיומו של עיוות דין יבסס את טענותיו ויפרט נימוקיו תוך הסתמכות על מסמכים וראיות שיש בהם פוטנציאל של ממש לשינוי התוצאה. במקרה דנן, המבקש לא עשה כן, לא הציג ראיות כלשהן שיש בהן כדי ללמד על פוטנציאל של ממש לשינוי התוצאה, אלא העלה טענה בעלמא לפיה התייצב לבית המשפט, הגיע להסדר עם התביעה ולא קיבל לידיו את גזר הדין, ומשכך אני סבורה כי לא מתקיים עיוות דין. כמו כן, המבקש לא סיפק נימוק המניח את הדעת לשיהוי הניכר, העולה כדי 14 שנים, בהגשת בקשה זו.
33. בית המשפט מחויב לתת מקום לעיקרון סופיות הדיון ויעילות ההליך השיפוטי, וימנע משימוש בסמכות הנתונה לו, לביטול פסק דין שניתן בהיעדר, כדבר שבשגרה.
34. בהקשר זה אפנה לע"פ 4252/07 נאווה משיח נגד מדינת ישראל (2007), שם, נקבע: "לא אחת נאמר על ידי בתי המשפט כי ערכאות השיפוט אינן יכולות לאמץ מתכונת הנותנת גושפנקא עקיפה לחוסר האכפתיות של הציבור [ראה דברי כב' הש' שמגר בבר"ע 418/85 פרץ רוקשטיין נ. מ"י פד"י ל"ט(3) 279]. על הציבור לדעת כי פתיחת בית המשפט עומדת בפניו כזכות מהותית, אולם זכות זו כפופה לפרוצדורה וזמנים בהם חייב הציבור לעמוד... עמידה בלוחות זמנים יש בה כדי לקדם את הסדר הציבורי, יעילות עבודתו של בית המשפט לרבות עשיית הצדק כלפי כלל הציבור. אי עמידה בזמנים, ולאחריה ביטול של פסקי דין של מתדיינים שלא התייצבו במועד אליו הוזמנו, תביא לסחבת ועומסים מיותרים בניהול התיקים, באופן המכביד לא רק על בתי המשפט כי אם גם על כלל הציבור הממתין ליומו בבית המשפט". (ההדגשות אינן במקור ח.נ.א.)
- סוף דבר:
35. לאחר ששקלתי, בכובד ראש, את טענות הצדדים יחד עם מסמכים שהוגשו לעיוני ובחנתי את המקרה הקונקרטי ונסיבותיו, שוכנעתי כי דין הבקשה להידחות.
36. כמו כן, לא מצאתי להורות על קביעת מועד לדיון ולפיכך החלטתי ניתנת על בסיס הטענות שהועלו בכתב. אעיר כי, אין חובה לקיים דיון במעמד הצדדים בבקשה להארכת מועד להישפט וכי בית המשפט רשאי ליתן החלטתו בהתבסס על מסמכים וטענות המובאות בפניו בכתב. בהקשר זה אפנה לרע"פ 8427/17 מדינת ישראל נגד סאלם (המאוזכר לעיל).
37. ב"כ המבקש עותר, כי ככל ובית המשפט לא יקבל בקשתו לביטול פסק דין שניתן בהיעדר יורה לחילופין ביטול עונש הפסילה, אשר הוטל במסגרת גזר הדין. משעסקין בפסק דין חלוט ולאור הנימוקים דלעיל, אף לא מצאתי להורות על ביטול רכיב הפסילה.

38. עוד עותר ב"כ המבקש, כי לחילופין, יורה בית המשפט על הפקת אישור הפקדה מיום 21.8.2020 ויקבע כי עונש הפסילה הסתיים. אני סבורה, כי מהות הבקשה הינה לחישוב פסילה באופן רטרואקטיבי.
39. בהקשר זה, אפנה להלכת בית המשפט העליון במסגרת בש"פ 9075/12 ג'אבר נגד מדינת ישראל (14.04.2014), שם, נקבע בהרכב של שלושה שופטים, כי הסמכות לדון בבקשה הנוגעת לחישוב מניין תקופת הפסילה שניתנה בגזר דין מסורה בידי רשות הרישוי וכי הביקורת השיפוטית על כך נתונה בידי בית המשפט לעניינים מנהליים. בית המשפט העליון קבע הלכה מחייבת בפסקאות 14-15 לפסק דינו, כהאי ליסנא:
- "אינני רואה טעם בחזרה אל בית המשפט שנתן את גזר הדין, משום שזה סיים את מלאכתו; יכול להיות שחלפו חודשים ואף שנים ארוכות; המותב איננו בהכרח אותו מותב; אין טעם בהעמדת מותב תלתא (כמתחייב, לכאורה, אם גזר הדין ניתן במותב תלתא); אין מדובר בתיקון טעות שנפלה בגזר הדין; העניין איננו פלילי במהותו, אלא מינהלי; פרשנותו הישומית של גזר הדין מעת הינתנו נתונה לרשות הרלבנטית אשר אמונה על ביצועו, ואינה מונחת עוד לפתחו של בית המשפט. ודוק: אי-הפקדת הרישיון במזכירות בית המשפט היא אירוע או מחדל חדש, שמועדו הוא לאחר מתן גזר הדין, וכפועל יוצא ממנו - ולא מגזר הדין - נוצרה המחלוקת בנושא חישוב מניין ימי הפסילה. משעה שבית המשפט קם מכסאו, "נתונה פרשנותו של גזר הדין לגורמים האמונים על ביצועו, והם רשאים להתייעץ עם הגורמים המקצועיים הרלוונטיים"... בשלב ריצוי העונש אין לפנות לבית המשפט למעט לצורך תיקון טעות סופר ועל פי הדין. בית המשפט סיים את מלאכתו עם מתן גזר הדין"... כשם ששב"ס מחליט בעניין חישוב ימי-מאסר, כך ראוי להפקיד את מלאכת חישוב ימי פסילת רישיון הנהיגה בידי רשות הרישוי. גם אין טעם בהליך אזרחי מסורבל של בקשה למתן סעד הצהרתי, ולא בנקיטת הליך חדש בבית משפט השלום לתעבורה. המקום הטבעי הוא כאמור רשות הרישוי, זהו הגורם המקצועי שאצלו מצוי כל החומר הצריך לעניין, גם מומחיות, גם ניסיון". (ההדגשות אין במקור ח.ג.א)
40. אני סבורה, כי במקרה דנן, אף דין בקשה זו להידחות וכי המבקש לא העלה טעם המצדיק קבלת בקשתו. בפני המבקש פתוחה הדרך לפנות לרשות הרישוי בבקשה מתאימה.
41. לאור המכלול, בקשה לביטול פסק דין שניתן בהיעדר המבקש, בקשה לביטול רכיב פסילה בפועל ובקשה להורות על תום תקופת הפסילה - נדחות.
42. עיכוב הביצוע שניתן - מבוטל.
43. המזכירות תעביר העתק ההחלטה לצדדים.
- ערעור כחוק.
- ניתנה היום, י"ט טבת תשפ"ה, 19 ינואר 2025, בהעדר הצדדים.